

TÜRKÇE BİR *SEGİR-NÂME* ÜZERİNE

Recep KARAATLI

Bilinmezlerle dolu dünyamızda insanın devamlı ilgisini çeken ve belki de en çok çekindiği şeylerden biri de geleceği hakkında bir şeyler öğrenebilmektir. Geleceğe ait bir bilgi, bir haber, bir ışık uğrunda insanlar çeşitli çabalara girmişler, hatta zaman zaman bu uğraşlarını kaleme alarak insanların hizmetine de sunmuşlardır. Fal-nâme ve kıyâfet-nâmeler bunlara en güzel örneklerdir. Yine insanoğlu yaratılış itibarıyla etrafında olup bitenleri anlayabilmek, yaratılışın sırlarını çözebilmek ve bilhassa sırlar hazinesi olan kendi vücudunu öğrenebilmek ve tanıyabilmek uğrunda büyük bir merak ve araştırmanın içinde olmuştur. Bu araştırma ve çalışmalar zamanla daha da ileri götürülerek birer ilim dalı hâline getirilmiştir. İlm-i kıyâfet, ilm-i sîmâ, ilm-i ihtilâc gibi.

Kıyâfet-nâme, kişilerin dış görünüşlerinden ahlâk ve karakter yapıları hakkında çıkarılan yargıları konu alan eserlerin genel adı¹ olarak tanımlanır. Konu, özellik ve işleniş tarzı yönünden ele alındığı zaman bu ilmin alt kollarını teşkil edebilecek çeşitli ilim dallarının da var olduğu görülecektir. Bunlar; "ilm-i sîmâ: insanın simasından ahlâkını anlama; ilm-i kef: avuçtan veya ondaki çizgilerden hükümler çıkarma; ilm-i hutût: alındaki çizgilerden ömrün uzunluğuna veya kısalığına, zenginliğe veya fakirliğe dair ve benzeri tahminlerde bulunma; ilm-i ihtilâc: segirmelerden bazı manalar çıkarma² gibi alt başlıklar altında toplanabilir.

"**Hâzâ kitâbu Segir-nâme budur**" başlığını taşıyan Hicrî 1090 (M. 1679) tarihinde Türkçe kaleme alınan, ancak müellifi belli olmayan mensur *Segir-nâme*, bir insanın baştan ayağa kadar çeşitli organlarının ele alındığı ve bu organlardan herhangi birisinin seğirmesi durumunda onunla ilgili çeşitli yorumların yapıldığı mensur bir eserdir.

***SEGİR-NÂME*'LER ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR**

Bugüne kadar *Segir-nâme*'ler üzerine yapılan çalışmalara baktığımız zaman bu konudaki ilk çalışmanın 1967 yılında Wladzimierz Zajaczkowski tarafından yayımlanan Gazi Hüseyin Beg Kütüphanesindeki 3551 numaralı Ta'bir-nâme yazmasının

¹ Dr. İskender Pala, *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, C. I-II, Akçağ yay., Ankara, s. 298.

² Amil Çelebioğlu, "Kıyâfe(t) İlmî ve Akşemseddin-zade Hamdullah Hamdi ile Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın kıyâfet-nâmeleri", *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi Ahmet Caferoğlu Özel Sayısı*, Fasikül 2, Sayı: 11'den ayrı basım, Ankara, 1979, s. 307.

içinde bulunan bir segir-nâme (*Zwei Türkische Zuckungsbücher* (Segir-nâme) *Folia Orientalia*, Tome VIII, Krakow, 1967, s: 89-109)³ olduğu görülür. Zajaczkowski'nin bu çalışmasını yine aynı yıllarda M. Kemal Özergin'in yazma nüshasının kendi özel kütüphanesinde olduğunu belirttiği ve 1967 yılı Şubat ayında *Türk Folklor Araştırmaları Dergisi*, 10. cilt, 211. sayısında neşredilen "Eski Bir Segir-nâme"⁴ adlı çalışma takip eder.

Arif Özer'in 1969 yılı mart ayında *Türk Kültürü Dergisi*, 7. cilt, 77. sayıda yayımladığı "Türkçe İki Segir-nâme Kitabı Üzerine"⁵ başlıklı bir incelemesi dikkati çeker.

Özer'in 1969 yılında yayımladığı bu çalışmasından sonra Halil Ersoylu, *TDAY Belleten 1985* ve yine *TDAY Belleten 1992* serilerinde yayımladığı "Segir-nâme"⁶ ve "Segir-nâme (II)"⁷ adlı incelemelerinde Mevlana Müzesi yazmaları arasında bulunan ve 2179 numarada kayıtlı yazma bir mecmuanın 126a-127a sayfaları arasındaki Segir-nâme başlığını taşıyan mensur bir metin ile Topkapı Sarayı Müzesinde 3157 numara ile kayıtlı bir el yazması Fal-nâme'nin 46b-50a sayfaları arasında yer alan yine mensur bir *Segir-nâme*'yi tanıtmış ve bunlar üzerinde birer dil incelemesi yapmıştır.

SEGİR-NÂME'DE İFADE BULANLAR

Elimizde bulunan yazma nüsha, 185 mm. boy 125 mm. en ve 20 mm. kalınlığında (başından ve ortasından bazı varakları kayıp) toplam 142 varak, kahverengi deri ciltlidir. Eser dağılmaya karşı tamir görmüş, 100 ve 113. varaklarda kopmalar meydana gelmiştir. Ancak başka bir el yazısı ile kâğıt yapıştırmak suretiyle nüsha tamir edilmiştir.

Yazmanın 2a-30a varakları arasında çeşitli fasıllardan müteşekkil Arapça bir bölüm bulunmaktadır.

31a-70b varaklar arasında müellif ya da müstensihî, telif veya istinsah yeri ve tarihini bilemediğimiz Arapça yazılmış bir "Hadîş-i Erba'in" vardır. 71a-73b sahifeler arasında çeşitli fasıllardan oluşan ve Arap harflerinden bahseden son kısmı eksik bir bölüm mevcuttur.

Yazmanın 74b-82b varakları arasında; müellif ya da müstensihî belli olmayan, Hicrî 1090 (Miladî 1679) yılında kaleme alınmış "Hâzâ kitâbu segir-nâme budur" başlıklı, insan vücudunun başından ayak parmaklarına kadar çeşitli organlarının seçirmesiyle ilgili yorumların yapıldığı mensur bir segir-nâme yer almaktadır. Top-

³ Halil Ersoylu, "Segir-nâme", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1985*, Ankara, 1989, s. 28.

⁴ Halil Ersoylu, a.g.m., s. 28.

⁵ Halil Ersoylu, a.g.m., s. 28.

⁶ Halil Ersoylu, a.g.m., s. 27-48.

⁷ Halil Ersoylu, "Segir-nâme (II)", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1992*, Ankara 1995, s. 99-

lam sekiz varaktan meydana gelen segir-nâmenin ikinci varağı (75a-75b) eksiktir. Kısmen harekeli nesih ile yazılmış olan eserin her sahifesinde 11 satır bulunmaktadır. Eserin başlığı ile "eger" edatı kırmızı mürekkeple yazılmış olup diğer yerlerde siyah mürekkep kullanılmıştır.

83a-86b sahifeler arasında;

Tecdid-i imâm ve tevbe; Beyân-ı vasfu'l-îmân; Beyân-ı ma'ne'l-îmân ve'-islâm; Beyânü'd-dîn ve'l-millet; Beyân-ı ma'ne's-şehâdetin; Beyânü'l-mezhebîn; Beyân-ı ba'zı ferâyizü'l-'alîme 'ale'l-'abdu'l-mü'min bölümlerinden oluşan Türkçe bir bölüm vardır.

87b-88a varaklar arasında buraya muhtumulun sonradan başka biri tarafından kaleme alınıp eklenmiş Arapça bir bölüm mevcuttur. Bu bölüm eserin aslından kabul edilmediği için tarafımızdan numaralandırılmamış ve toplam varak sayısına dahil edilmemiştir.

88a-137a varaklar arasında sahifede 11 satırdan müteşekkil Muhammed bin Pir Ali'ye ait olduğu anlaşılan "Hâzâ kitâbu risâle-i Muḥammed bin Pir 'Alî" ve "Hâzâ kitâbu Muḥammed Efendi risalesi" başlıklarını taşıyan bir risale vardır. Bu bölüm de siyah mürekkeple kaleme alınmış olup harekeli ve mensurdur. 137a sahifede "temmetü'l-kitâb vaḳt-i duḥâ şâhibuhu mâlikuhu Aḥmed bin Ḥabîb" ibaresi vardır. Bu bölümden sonra ise 2 varaklık bir hadis şerhi bulunmaktadır.

Elimizde fotokopisi bulunan bu segir-nâme nüshası Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencisi Ayşegül Suna'nın şahsi kitaplığında bulunmaktadır.

METİN

HÂZÂ KİTÂBU SEGİR-NÂME BUDUR

- 74 b** (1) Bilgil kim âdemde a'zâlar segirür bu rivâyet (2) üzerinedür ki başı se- girse ululuk ve pâd-şâluk (3) bula eger sağ yanı segirse sefere vara tiz gele (4) eger başınuñ şol yanı segirse gine sefere (5) vara eger ardı segirse sevine eger (6) öñi segirse bir kavim üzerine ulu ola (7) eger sağ kulağı segirse ya- vuz söz işide (8) eger şol kulağı segirse yavuz (9) söz ile añalar eger kulağı ardı segirse (10) bir kimse-ile sözi geçe eger şol kulağı segirse bir dost tiz
- 75 a** Eksik.
- 75 b** Eksik.
- 76 a** (1) tiz irişe eger şol kaşı göz-ile bile segirse (2) bir mıkđâr kaygulu ola ammâ yine tiz sevine (3) eger sağ gözün içi segirse yoluñdan yaramazlığa (4) döne eger şol gözün içi segirse bir nesne (5) ucından sevine şâd ola eger sağ gözün (6) kuyruğı segirse mâl ve dünyâlık eline gire (7) sevine şâd

ola eger şol gözün kıyruğı (8) segirse oğlan ucından sevine şâd ola (9) eger sağ gözün yukaru kapağı segirse gâyet (10) şâdlığa irişe sevine eger şol gözün yukaru (11) kapağı segirse cenk ide 'âkıbet gâlib ola

76 b (1) eger sağ gözün aşağı kapağı segirse melûl (2) olup ağlaya eger şol gözün aşağı kapağı (3) segirse şâdlık ve râhatlık bula eger sağ (4) gözün yukaru kirpügi segirse bir kimesne göre (5) çokdan görememiş ola eger şol gözün (6) yukaru kirpügi segirse sevine murâdı hâşıl (7) ola eger sağ gözün aşağı kirpügi segirse bir (8) ululuk ucından sevine şâd ola çok fâyide (9) göre eger şol gözün aşağı kirpügi segirse anı (10) yaramazlık-ıla yâd ideler sağ gözün çevresi (11) segirse bir mıkdar hastalık göre yine tiz sağ

77 a (1) ola eger şol gözün çevresi segirse sevine (2) şâd ola eger sağ gözün bebegi segirse bir illet (3) veyâ zahmet varısa hâlâş ola eger şol gözün (4) bebegi segirse bir zamân halk diline düşe yara- (5) mazlıgıla yâd ideler eger sağ gözün buñarı segirse (6) sevinüp şâd ola eger şol gözün buñarı (7) segirse erkek oğlı ola eger burnı segirse (8) şâdlık ve baylık bula eger burnunuñ ucu segirse (9) adı şanı çok ola ve ululuk ve 'izzet bula eger (10) burnuñ sağ yanı segirse cenk ide ammâ düşmân (11) üzerine gâlib ola eger burnunuñ şol yanı

77 b (1) segirse kaygulu ola âhırına sevine eger burnunuñ (2) sağ delügi segirse sevine şâd ola eger burnunuñ (3) şol delügi segirse hasta-ise sıhhat bula sevine (4) eger sağ yañağı segirse bir iş işleye anda ba'zılar (5) dimiş kim gâyib göre yâhûd birez zahim irişe (6) yâhûd söz işide eger ağzınıñ sağ yanı (7) segirse ululuk ve devlet irişe eger ağzınıñ şol yanı (8) segirse şâdlık ve gönül hõşlığı ire eger yukaru (9) tutağı segirse düşmânın zelil eyleye kâr kalmaya (10) eger aşağı tutağı segirse ve yine gâlib gele (11) sevine eger iki tutağı segirse dostın göre

78 a (1) ba'zılar dimişler ki cenk eyleye ve ba'zılar dimişler ki (2) dostına irişe eger dili segirse cenk ide (3) düşmânlar düşmânlık eyleye eger boğazı segirse (4) hõş ta'âm yiye ba'zılar dimişler kim gam-nâk ola (5) eger boynunuñ sağ yanı segirse mâl eline gire (6) andan çok menfa'at bula eger boynunuñ şol yanı (7) segirse mâl ve dünyâlık eline gire ve ammâ incitmeyeler (8) yiye eger boynunuñ kilâsı segirse bir şadağa vire (9) ve namâzın kıla ta'lil eyleye tâ kim Allâh te'âlâ anuñ (10) üzerinden belâyı gidere eger sağ omuzı (11) segirse şâdlık ve eyülük bula eger şol omuzı

78 b (1) segirse beglik ve râhatlık bula ve huzûr bula (2) eger iki omuzı segirse bir kimse ile cenk (3) ide cidâl eyleye gâlib ola eger sağ bâzusu (4) segirse şâdlık ve 'izzet bula ba'zılar dimişler ki (5) gamm ve guşsa göre ve ba'zılar dimişler ki eger er-ise (6) 'avret ala eger 'avret-ise koca ala eger şol (7) bâzusu segirse zâyi' olmuş nesnesi varısa (8) bula eger sağ dirsegi segirse düş-

mân belüre (9) sehelce gamm ve gussa çeke ve yine şâd ola eger (10) şol dirsegi segirse mâl ve dünyâlık eline gire (11) sevine eger sağ koltuğı segirse azacık gussa

- 79 a** (1) çeke yine hayra döne eger şol koltuğı segirse (2) çok pul bula sevine şâd ola ve ba'zılar (3) dimişler ki cenk ide eger şol eli segirse ululuk ve devlet (4) bula eger sağ elinün ayası segirse çok hayrlar (5) eyleye eger şol elinün ayası segirse 'illetden (6) ve zahmetden kurtula eger sağ elinün baş barmağı (7) segirse hâceti revâ ola eger şehâdet barmağı (8) segirse bir haber ucından gam-nâk ola ve ba'zılar (9) 'izzetden ve keremendür dirler eger üçüncü barmağı (10) segirse bir işiñi işler lâ-şek sevine eger dördüncü (11) barmağı segirse sevine eger beşinci barmağı segirse
- 79 b** (1) bir mıkdar gamdan ve gussa soñra sevine şâd (2) ola eger şol elinün baş barmağı segirse düşmânlar (3) ile savaşa ammâ ziyân gelmeye eger ikinci barmağı segirse (4) hayr haber işidüp sevine eger üçüncü barmağı (5) segirse bir kimesne ile münâza'a idüp sözün (6) geçüre eger dördüncü barmağı segirse devlet (7) ve mâl bulup sevine eger beşinci barmağı segirse (8) mâl eline gire ve tiz harc eyleye durmaya eger (9) belinün ortası segirse düşmân kendüden (10) döne ammâ ziyân gelmeye ve şâdlık bula eger belinün (11) öñi segirse şâdlık bula eger gögsinün sağ
- 80 a** (1) yanı segirse bir işden korku ve gussa çeke eger (2) gögsinün şol yanı segirse bir hayr haber işide (3) sevine eger cümle arkası segirse birez kaygulu (4) ola ammâ soñı hayr ola eger arkasınıñ sağ (5) yanı segirse sevine şâd ola eger arkasınıñ (6) şol yanı segirse bir zamân cümle belâdan emîn (7) ola eger arkasınıñ ortası segirse ululuk (8) ve devlet bula eger memesi segirse sevine şâd (9) ola eger sağ yanı segirse hayrlar işleye eger şol (10) memesi segirse eyülük ve hõşlık bula eger memeniñ altı (11) segirse altı kez evlene eger beli segirse gâyibden
- 80 b** (1) bir nesne eline gire eger yüregi segirse melûl (2) ola ve yine sevine eger karnınıñ sağ yanı segirse (3) hasta ise şifâ bula iyilüğe döne eger karnınıñ (4) şol yanı segirse hasta ola yine tiz şifâ (5) bula eger göbeği segirse bay ola eyülük ve bereket (6) bula eger cümle kasiğı segirse kız oğlan ala (7) şâdlık ve murâd bula eger kasiğünüñ sağ yanı (8) segirse bir zamân hasta ola ammâ yine iyü (9) ola eger kasiğünüñ şol yanı segirse eylik (10) ve râhatlık bula veyâhud hayrlu sefer ide yine (11) sağlğıla gele eger zekeri segirse hurmet
- 81 a** (1) ve 'izzet bula sevdüğü kimesne ile cimâ' ide (2) eger hayânuñ ikiyanı segirse tarlığa düşe (3) ammâ yine halâş ola eger hayânuñ sağ yanı (4) segirse sevine şâd ola eger hayânuñ şol (5) yanı segirse birez kaygu çeke soñra şâd ola (6) eger dübüri segirse bir yerden bir yere gide yine tiz (7) gele eger

dübürün sağ yanı segirse sa'âdet döşegine (8) râhat ola eger dübürün sol yanı segirse şâdlık (9) ve râhatlık ve hayrlar göre eger sağ uyluğı segirse (10) çok şâdlık ve eylik göre eger sol uyluğı (11) segirse bir sevgülü cân ucundan sevine eger

- 81 b** (1) sağ dizi segirse pâd-şâhdan eylik göre (2) eger sol dizi segirse bir kimesne-ile düşmân (3) ola veyâhûd azacık hastalık vâki' ola yine (4) eyü ola eger sağ baldırı segirse bay kişinün (5) namâzın kıla veyâhûd nâgâh eyluğa ve hayra yitişe (6) eger sol baldırı segirse şâd ola ve gâyib (7) ucundan gözi aydın ola eger sağ baldırın (8) yımşağı segirse baylık ve şâdlık bula eger sağ (9) ayagınun arkası segirse bir ulu ucundan (10) veyâhûd bir devletluden şâd ola eger sol (11) ayagınun arkası segirse sefer eyleye ve çok mâl
- 82 a** (1) eline gire bir güzel 'avretten fâyide göre eger (2) sol ayagınun tabanı segirse sefer ide murâdına (3) irüp girü gele eger sağ ayagınun baş barmağı (4) segirse kul şatun ala veyâhûd gâyib yerden (5) mâl eline gire eger ikinci barmağı segirse bir sehel (6) gamm ve guşsa çeke ve sonra râhatlık bula eger (7) üçüncü barmağı segirse cenk ide kayguya düşe (8) ammâ ziyân gelmeye eger dördüncü barmağı segirse (9) rahmet ide ve ni'met ziyâde ola eger beşinci (10) barmağı segirse her ne murâdı varısa hâşıl (11) ola eger sağ ayagınun cümle barmağı segirse
- 82 b** (1) yavuz işlerden kurtula eger sol ayagınun baş (2) barmağı segirse cümle hâceti revâ ola eger ikinci (3) barmağı segirse bir iş işleye andan eylik ve fâyide (4) göre eger üçüncü barmağı segirse hasta ola ve (5) yâhûd namâzda takşirâtı ola eger dördüncü (6) barmağı segirse ferahlar ve şâdlıklar hâşıl ola (7) eger beşinci barmağı segirse bir tasacık gele girü (8) şâd olup sevine eger sol ayagınun cümle (9) barmağları segirse bir yerden bir yere sefer ide menfa'at (10) ve eylik bula inşâallâhu te'âlâ temmetü'l-kitâb (11) bi'avnuhu ve hüsn-i tevfikuhu fi şafer sene 1090

YAZILIŞ ÖZELLİKLERİ

A) Türkçe Kelimelerde Ünlülerin Yazımı

Eserde Türkçe kelimelerin ünlülerinin yazılışında özellikle de harekelerle işaretlenişinde bir tutarlılık yoktur. Kelimelerin ünlüleri çoğu zaman elif (|), vav (و) ve ye (ي) ile gösterilmiş bazan da bunlara ilaveten kelimeler harekelerle harekelenmiştir. Ancak bunlardan hiç birinin kullanılmadığı örnekler de mevcuttur.

1. "a" ünlüsünün yazımı

Metnimizde a ünlüsü; elif (|), üstünlü elif (|̇), medli elif (|̇̇), üstün (|̇̇̇) işaretiyle ve hareke ile işaretlenmiş ya da işaretlenmemiş hâ-i resmiyye (|̇̇̇̇) ile yazılmış olup bu ünlü için her hangi bir işaretin kullanılmadığı da tesbit edilmiştir.

1.a. Ön seste a ünlüsü

1.a.a. Elif (ا) ile;

ağzınıñ اغزنك 77b.6, anda انده 77b.4, aşağı اشاغه 76b.2, aşağı اشاغي 76b.1

1.a.b. Üstünlü elif (آ) ile;

adı آدي 7a.9, ağlaya أغليه 76b.2, añalar اكالر 74b.9, adı آدي 77a.9, ardı آردى 74b.5

1.b. İç seste a ünlüsü

1.b.a. Elif (ا) ile;

aşağı اشاغه 76b.7, buñarı بكارى 77a.5, kapağı قباغي 76a.11, oğlan اوغلان 76a.8, tuşağı طوطاغي 77b.10, yaramazlık يرامزلق 76b.10

1.b.b. İşaretsiz olarak;

kalmaya قلميه 77b.9, kapağı قباغي 76a.11, kaygulu قىغولو 76a.2, ucından اوچندن 76a.5, yañağı يكاغي 77b.4,

1.b.c. Üstün işareti (آ) ile;

añalar اكالر 74b.9, çokdan چوقدن 76b.5, kapağı قباغي 76a.9, kaygulu قىغولو 77b.1, yaramazlığa يرامزلقه 76a.3

1.b.ç. Üstünlü elif (آ) ile;

aşağı اشاغه 76b.2, başı باشى 74b.2, baylık بايلىق 77a.8, kaş قاشى 76a.1, kulağı قولاغى 74b.7, şağ صاغ 74b.3, yukaru يوقارو 76a.9

1.b.e. Medli elif (آ) ile;

sanı سانى 77a.9, tuşağı طوطاغي 77b.11, yanı يانى 77b.7, yaramazlığıyla يرامزلىغيله 77a.4, yukaru يوقارو 77b.8

1.b.f. Hâ-i resmiye (ه) ile;

arkası ارقه سي 80a.3, ortası اورته سي 79b.9

Bütün bu yazılışların dışında iç seste a ünlüsünün sadece bir örnekte hem üstün hem de medli elif ile yazıldığı tesbit edilmiştir. şağ صاغ 76b.3

1.c. Son seste a ünlüsü

1.c.a. Hâ-i resmiye (ه) ile;

ağlaya اغليه 76b.2, anda انده 77b.4, aşağı اشاغه 76b.2, bula بوله 76b.3, ola اوله 76a.2, şâdlığa شاذلغه 76a.10, varisa وارىسه 77a.3, yana ينه 76a.2

1.c.b. Üstünlü hâ-i resmiye (ه) ile;

bula بولە 74b.3, ola اولە 74b.6, vara واره 74b.3, yaramazlığa يرامزلفغه 76a.3

2. "e" ünlüsünün yazımı

e ünlüsü metnimizde; büyük bir çoğunlukla hâ-i resmiyye (ە), elif (ا), üstünlü elif (ا̇), üstünlü hâ-i resmiyye (ە̇) işareti ile karşılanmıştır. Ayrıca bazı örneklerde işaret kullanılmamış olup yalnız bir örnekte e ünlüsü, iç seste üstün işaretli elif (ا̇) ile karşılanmıştır.

2.a. Ön seste e ünlüsü

2.a.a. Elif (ا) ile;

eline اليه 78a.5, erkek ارك 77a.7, evine اويته 77b.10, eyleye ايليه 77b.9, eylik ايلك 78a.11

2.a.b. Üstünlü elif (ا̇) ile;

eli الي 79a.3, eline انه 76a.6, er ار 78b.5, eyleye ايليه 79a.5

2.b. İç seste e ünlüsü

2.b.a. Üstün işareti (َ̇) ile;

bebegi بيكي 77a.2, eylükden ايلوكدن 76a.3, geçe گجه 74b.10, segirür اوزرينه در 74b.2, sevine سونه 74b.5, سکروس 74b.1

2.b.b. İşaretsiz olarak;

bebegi بيكي a.4, erkek ارك 77a.7, gele كله 77b.10, kimesne كيمسنة 76b.4, segirse سكرسه 76b.1, اوزرينه 77a.11

2.b.c. Hâ-i resmiyye (ە) ile;

incitmeyeler انجتميه لر 78a.7

2.b.ç. Üstünlü hâ-i resmiyye (ە̇) ile;

çevresi چوره سي 76b.10, memesi ممة سي 80a.8

Bu örnek kelimeler dışında metinde, e ünlüsü iç seste sadece bir örnekte üstünlü elif (ا̇) ile karşılanmıştır. görememiş گورمامش 76b.5

2.c. Son seste e ünlüsü

2.c.a. Hâ-i resmiyye (ە) ile;

eline انه 76a.6, göre كوره 76b.4, irişe ايرشه 76a.1, nesne نسنه 76a.4, segirse سكرسه 76a.3, sevine سوينه 76a.3-7

2.c.b. Üstünlü hâ-i resmiyye (ە̇) ile;

gine كنه 74b.4, gire كيره 76a.6, işide اشده 74b.7, kimse كيمسه 74b.10, segirse سكرسه 74b.3, sevine سونه 74b.5

3. "ı, i" ünlülerinn yazılışı

Hâzâ kitâbu segir-nâme budur adlı eserde bu iki ünlüyü karşılamak için ön seslerde çoğunlukla elif ye (اِ) ve esre işaretli elif ye (اِی) iç ve son seslerde de ye (ی) ve esreli ye (یِ) kullanılmıştır. Bu kullanımların yanında esreli elif (اِ) ile esre işareti () ile veya işaretsiz yazılışlara da rastlamak mümkündür.

3.a. Ön seste ı, i ünlüleri

3.a.a. Elif (اِ) ile;

incitmeyeler انجتميه له 78a.7, işleye اشليه 77b.4

3.a.b. Esreli elif (اِ) ile;

işide اشده 74b.7, işleye اشليه 80a.9

3.a.c. Elif ye (اِی) ile;

içi ایچی 76a.3, ide ایده 76a.11, irişe ایرشه 76a.1, ایش 82b.3

3.a.ç. Esreli elif ye (اِی) ile;

ide ایده 81a.1, irüp ایروب 82a.3, ایش 82b.3

3.b. İç seste ı, i ünlüleri

3.b.a. Ye (ی) ile;

diline دلینه 77a.4, dimiş kim دیشکم 77b.5, sevine سوینه 76a.7, üzerine اوزینه 77a.11, yaramazlığıyla یرامزلغیله 77a.5

3.b.b. Esreli ye (یِ) ile;

dirsegi دیرسکی 78b.8, gire گیره 76a.6, kıla قیله 78a.9, sevine سوینه 76a.2, üzerine اوزینه 74b.6

3.b.c. Esre işareti () ile ile;

başınıñ باشنك 74b.4, bilgil بلکل 74b.1, bir بر 74b.6, gine گنه 74b.4, segirür سگیر 74b.1, segirse سگیرسه 74b.2

3.b.ç. İşaretsiz olarak;

bir بر 76b.4, eline انه 76a.6, kimesne کمسنه 76b.4, ucından اوجندن 76a.8, yitişe یتشه 81b.5

3.c. Son seste ı, i ünlüleri

3.c.a. Ye (ی) ile;

aşağı اشاغي 76b.1, içi ایچی 76a.3, қаpağı قاغي 76a.11, kirpügi کرپگی 76b.7, kuyruğı قیروغي 76a.7

3.c.b. Esreli ye (ي) ile;

ardı اردي 74b.5, kulağı قلاغي 74b.7, öni اوکي 74b.6, sözi سوزي 74b.10, yanı ياني 74b.3

4. "u, ü, o, ö" ünlülerinin yazılışları

Bu ünlüler metnimizde ön seste elif vav (او) ve ötreli elif vav (أ) ile, iç ve son seslerde de vav (و) ve ötre işaretli vav (و) ile yazılmışlardır. Ayrıca yer yer ötreli () veya işaretsiz kullanımlara da rastlanılmıştır.

4.a. Ön seste u, ü, o, ö ünlüleri

4a.a. Elif vav (او) ile;

oğlu اوغلي 77a.7, ola اوله 77a.9, ucından اوجندن 76a.5, ululuk اولوق 76b.8, üzerine اوزرينه 77a.11

4.a.b. Ötreli elif vav (أ) ile;

oğlan اوغلان 76a.8, ola اوله 74b.6, öni اوکي 74b.6, ulu اولو 74b.6, üzerinedür اوزرينه در 74b.2

4.b. İç seste u, ü, o, ö ünlüleri

4.b.a. Vav (و) ile;

bula بوله 76b.3, çok چوق 77a.9, kaygulu قیغولو 76a.2, kuyruğı قویروغي 76a.6, ululuk اولوق 76b.8, tutağı طوطاغي 77b.10

4.b.b. Ötreli vav (و) ile;

bula بوله 74b.3, gözile کوزيله 76a.1, kulağı قولاغي 74b.7, şol صول 74b.4, söz سوز 74b.8

4.b.c. Ötre işareti (') ile;

başınıñ باشنىك 74b.4, kirpügi کویکي 76b.4, üçünci اوچنجي 79b.4, yavuz ياوز 74b.4

4.b.ç. İşaretsiz olarak;

buñarı بکاري 77a.6, dördünci دوردنجي 79b.6, gönül کوکل 77b.8, gözün کوزک 76b.1, kaygulu قیغولو 80a.3, kirpügi قیغولو 76b.6, sonra صکره 79b.1

4.c. Son seste u, ü, o, ö ünlüleri

4.c.a. Vav (و) ile;

eyyü ایو 80b.8, kaygu قیغو 81a.5, kaygulu قیغولو 76a.2, yukaru یوقارو 77b.8

4.c.b. Ötre işaretli vav (و) ile;

bu بو 74b.1, girü كبرو 82a.3, kaygulu قیغلو 80a.3, ulu اولو 74b.6, yukaru یوقارو 76a.9

Türkçe kelimelerdeki ünlülerin kullanımını göstermek için sıraladığımız bu örneklerden başka metnimizde ünlülerin yazımı ile ilgili olarak dikkati çeken bir husus da okunuşları aynı kelimelerin ünlülerinin farklı yerlerde farklı şekillerde gösterilmiş olmasıdır. Bu tür kelimelerin bazılarının altını çizmekte fayda vardır.

arka: 3 yerde sırt, iki yerde de arka, arka taraf anlamlarında kullanılan bu kelime 4 yerde أوقا şeklinde, 1 yerde de أوقه şeklinde yazılmıştır.

barmak: Toplam 18 yerde برمق 4 yerde de برماق

işle-: 2 yerde اشليه , 1 yerde اشليه , başka bir yerde de ايشلر biçiminde yazılmıştır.

kaygulu: Toplam üç kez kullanılan bu kelime 2 yerde قیغلو şeklinde iken 1 yerde قیغلو biçimindedir.

meme: Metnimizde üç kere kullanılan meme kelimesi 2 yerde ممة سي , 1 yerde de ممة ممة şeklinde yazılmıştır.

sevin-: Bütün metin boyunca toplam 27 defa kullanılan bu kelime 26 yerde سوينه şeklinde yazılmış iken sadece 1 yerde سوينه biçiminde yazılmıştır.

ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

A. İSİM

A.a. İsimlerde Çokluk:

-lar, -ler;

a'zâlar 74b.1, ba'zılar 77b.4, düşmânlar 78a.3, ferağlar 82b.6, hayrlar 79a.4, işlerden 82b.1, şâdlıklar 82b.6

A.b. İsim Çekim Ekleri:

A.b.a. Yalın Hâli:

âkıbet 76a.11, kavim 74b.6, oğlan 76a.8, pâd-şâluk 74a.2, rivâyet 74b.1, sağ 74b.3, şol 74b.4, ulu 74b.6, ululuk 74b.2

A.b.b. İlgi Hâli:

-iñ, -uñ, -üñ;

anuñ 78a.9, baldıruñ 81b.7, burnıñ 77a.10, gözüñ 76a.3

-niñ, -nuñ, -nüñ;

ağzınuñ 77b.6, başınuñ 74b.4, belinüñ 79b.9, boynınuñ 78a.6, burnınuñ 77a.8, elinüñ 79a.4, göğsinüñ 79b.11, hayânuñ 81a.2, mîmeniñ 80a.10

A.b.c. Yükleme Hâli:

-(y)ı;

belâyı 78a.10

-n;

düşmânın 77b.9, dostın 77b.11, namâzın 78a.9, sözün 79b.5

A.b.ç. Yönelme Hâli:

-a, -e;

eyluğa 81b.5, hayra 79a.1, iyilüğe 80b.3, sefere 74b.3, şâdlığa 76a.10, yere 81a.6

-(n)a, -(n)e;

âhırına 77b.1, diline 77a.4, dostuna 78a.2, eline 76a.6, üzerine 77a.11

-(y)a;

kayguya 82a.7

A.b.d. bulunma Hâli:

-da, -de;

âdemde 74b.1, namâzda 82b.5

A.b.e. Ayrılma Hâli:

-dan, -den;

'avretten 82a.1, devletlünden 81b.10, gamdan 79b.1, guşşadan 79b.1, 'illetden 79a.5, işden 80a.1, işlerden 82b.1, 'izzetden 79a.9, keremendür 79a.9, pâd-şâhdan 81b.1, yerden 81a.6, yoluñdan 76a.3, zaħmetden 79a.6

-(n)dan;

ucından 76a.5

A.b.f. Vasıta Hâli:

-ıla, -ile;

düşmânlar-ıla 79b.2, göz-ile 76a.1, kimse-ile 78b.2, sağlıg-ıla 80b.11, söz-ile 74b.8, yaramazlıg-ıla 77a.5, yaramazlık-ıla 76b.10

A.b.g. Yön Gösterme Hâli:

-ra;

soñra 79b.1, 81a.5, 82a.6

-karu;

yukaru 76a.9-10, 76b.4,6

A.b.ğ. Eşitlik Hâli:

-ce;

sehelce 78b.9

A.c. İyelik Ekleri:

2. tekil şahıs:

-ñ;

işini 79a.10

yoluñdan 76a.3

3.tekil şahıs:

-1, -i;

adı 77a.9, ardı 74b.5, barmacı 79a.7, başı 74b.2, buñarı 77a.6, içi 76a.3, kulağı 74b.7-8, oğlı 77a.7, öñi 79b.11, şanı 77a.9, ucu 77a.8, yanı 74b.3-4

-sı, -si;

arkası 80a.3, ayası 79a.4-5, çevresi 76b.10, nesnesi 78b.7, ortası 79b.9

B. SIFAT**B.a. İşaret Sıfatları:**

bu rivâyet 74b.1

B.b. Niteleme sıfatları:**B.b.a. Niteleme Sıfatları:**

Türkçe asıllı niteleme sıfatları:

aşağa kirpüği 76b.7, aşağı kapağı 76b.1, baş barmacı 79a.6, erkek oğlı 77a.7, güzel 'avret 82a.1, sağ ayacıñuñ 82a.3, şol ayacıñuñ 82b.1, yavuz işlerden 82b.1, yavuz söz 74b.7-8, yukarı kapağı 76a.9

Yabancı asıllı niteleme sıfatları:

ğâyb (Ar.) yerden 82a.4, hōş (Far.) ta'âm 78a.4, sehel (Ar.) gamm ve guşsa 82a.6, sehelce (Ar.T.) gam ve guşsa 78b.9, şehâdet (Ar.) barmacı 79a.7

B.b.b Belirsizlik sıfatları:

bir fâyide 82a.1, bir kimesne 76b.4, bir kimse 78a.2, bir mıkđâr 76a.2, bir nesne 76a.4, birez zahim 77b.5, azacığ guşsa 78b.11, cümle belâdan 80a.6, çok menfa'at 78a.6

B.b.c. Sayı sıfatları:**B.b.c.a. Asıl sayı sıfatları:**

altı kez 80a.11, iki omuzı 78b.2, iki tuğacı 77b.11, iki yanı 81a.2

B.b.c.b. Sıra sayı sıfatları:

üçinci barmacı 79a.9, üçüncü barmacı 79a.11, döndüncü barmacı 79a.11, beşinci barmacı 79b.4

B.b.ç. Soru sıfatları:

her ne murâdı 82a.10

C. ZAMİR**C.a. Şahıs zamiri:**

anuñ 78a.9

anı 76b.9

C.b. İşaret zamiri:

andan 78a.6, 82b.3

C.c Belirsizlik zamiri:

kimesne 76b.4, 81a.1, 81b.2

kimse 74b.10, 78b.2

C.ç. Dönüşlülük zamiri:

kendüden 79b.9

Ç. ZARF**Ç.a.Zaman zarfları:**

Türkçe zaman zarfları

çokdan 76b.5; bir kimesne göre çokdan görememiş ola.

soñra 81a.5; birez kaygu çeke soñra şâd ola.

Yabancı asıllı zaman zarfları

nâgâh (Far.) 81b.5; nâgâh eyluga ve hayra yitişe.

tiz (Far.) 74b.3, 76a.1-2; sefere vara tiz gele.

Ç.b. Tarz-Durum zarfları:

girü 82a.3; sefer ide murâdına irüp girü gele.

lâ-şek (Ar.) 79a.10; bir işiñi işler lâ-şek sevine.

Ç.c. Yer-yön zarfları:

anda 77b.4; bir iş işleye anda ba'zılar dimişler kim ...

Ç.ç. Miktar zarfları:

bir 82a.1; bir güzel 'avratdan fâyide göre.

çok 77a.9; adı sanı çok ola.

D. EDAT**D.a. Bağlama edatları:**

ammâ (Ar.) 76a.2, 77a.10

eger (Far.) 74b.4-4-5, 76a.1

ki (Far.) 74b.2

kim 74b.1, 77b.5, 78a.4

tâ kim (Far.T.) 78a.9

ve (Ar.) 76a.6, 77b.10

ve ammâ (Ar.) 78a.7

D.b. Çekim edatları:

-ıla, -ile;

düşmânlar-ıla 79b.2, göz-ile 76a.1, kimse-ile 78b.2, sağlığı-ıla 80b.11, söz-ile 74b.8, yaramazlığı-ıla 77a.5, yaramazlık-ıla 76b.10

D.c. Denkleştirme edatları:

veyâ (Ar.Far.) 77a.3

yâhûd (Far.) 77b.5-6, 82b.5

veyâhûd (Ar.Far.) 80b.10, 81a.10

E. BİLDİRME

-dür;

üzerinedür 74b.2 (Bildirme geniş zaman 3. tekil şahıs)

keremendür 79a.9 (Bildirme geniş zaman 3. tekil şahıs)

F. EK FİİL**F.a. Şart;**

'avret-ise 78b.6, er-ise 78b.5, var-ısa 77a.3

G. FİİL**G.a. Basit Çekimler:**

Müellifi bilinemeyen hâzâ kitâbu segir-nâme budur adlı bu metinde sadece Anlatılan Geçmiş Zaman ve Geniş Zaman kullanılmıştır.

G.a.a. Anlatılan Geçmiş Zaman:

dimiş 77b.5 (3. tekil şahıs)

dimişler 78a.1 (3. çoğul şahıs)

G.a.b. Geniş Zaman:

işler 79a.10 (3. tekil şahıs)

segirür 74b.1 (3. tekil şahıs)

dirler 79a.9 (3. çoğul şahıs)

G.b. Yardımcı Zamanlar:**G.b.a Emir Kipi:**

-gil;

bilgil 74b.1 (2. tekil şahıs)

G.b.b. İstek Kipi:

3. tekil şahıs:

-a, -e;

ala 78b.6, belüre 78b.8, bula 74b.3, çeke 78b.9, döne 76a.4, düşe 77a.4, evlene 80a.11, geçe 75b.10, geçüre 79b.6, gele 77b.10, gidere 78a.10, gire 76a.6, kırtula 79a.6, savaşa 79b.3

-(y)e;

eyleye 77b.9, işleye 77b.4

3.çoğul şahıs:

-alar, -eler;

añalar 74b.9, ideler 76b.10, 77a.5

olumsuzu:

3. tekil şahıs:

-maya, -meye;

durmaya 79b.8, gelmeye 79b.3-10, kalmaya 77b.9

3. çoğul şahıs:

incitmeyeler 78a.7

G.b.c. Şart Kipi:

-se; (3. tekil şahıs)

segirse 74b.2-3-4-5...

H. PARTİSİP (SIFAT FİİL)

-miş, -miş;

görememiş ola 76b.5, zâyi' olmuş nesnesi 78b.7

-dük;

sevdüğü-ile 81a.1

-maz;

yaramazlığı-ıla 77a.5, yaramazlık-ıla 76b.10

I. GERİNDİUM (ZARF FİİL)

-Up;

bulup 79b.7, idüp 79b.5, irüp 82a.3, işidüp 79b.4, olup 76b.2, 82b.8, sevinüp 77a.6

GRAMATİKAL DİZİN

- A-

ad	(T.)	ad, isim
	a.-ı	77a.9
âdem	(Ar.)	insan
	â.-de	74b.1
ağız	(T.)	ağız
	a.-ınuñ	77b.6-7
ağla-	(T.)	ağlamak
	a.-ya	76b.2

âhır	(Ar.)	son, en son
	â.-ına	77b.1
âkıbet	(Ar.)	nihayet, son
	â.	76a.11
al-	(T.)	almak, elde etmek, ele geçirmek
	a.-a	78b.6, 80b.6, 82a.4; ('avret a-) 78b.6; (kız oğlan a-) 80b.6; (koca a-) 78b.6; (şatun a-) 82a.4
Allâh	(Ar.)	Allah, Tanrı
	A. te'âlâ	78a.9
alt	(T.)	alt, alt taraf
	a.-ı	80a.10
altı	(T.)	altı (sayı)
	a.	80a.11
ammâ	(Ar.)	ama, ancak, fakat, lakin
	a.	76a.2, 77a.10, 78a.7, 79b.3-10, 80a.4, 80b.8, 81a.3, 82a.8
añ-	(T.)	anmak, hatırlamak, yad etmek
	a.-alar	74b.9
anda		bk. ol
andan		bk. ol
anı		bk. ol
anuñ		bk. ol
ard	(T.)	arka, arka taraf
	a.-ı	74b.5-9
arğa (1)	(T.)	sırt
	a.-sı	80a.3
	a.-sinuñ	80a.4-5-7
arğa (2)		arka, arka taraf
	a.	81b.9-11
aşağa	(T.)	aşağı, alt <i>krş.</i> aşağı
	a.	76b.2-7-9
aşağı	(T.)	aşağı, alt <i>krş.</i> aşağı
	a.	76b.1, 77b.10
'avret	(Ar.)	avrat, kadın, eş
	'a.	('a. al-) 78b.6
	'a.-den	82a.1

		'a.-ise	78b.6
aya	(T.)		avuç içi
		a.-sı	79a.4-5
ayağ	(T.)		ayak
		a.-ınuñ	81b.9-11, 82a.2-3-11, 82b.1-8
aydın	(T.)		mesut, sevinçli
		a.	(gözi a. ol-) 81b.7
a'zâ	(Ar.)		organlar
		a.-lar	74b.1
azacık	(T.)		azıcık, çok az
		a.	78b.11, 81b.3
- B -			
baldır	(T.)		bacağın dizden ayağa kadar olan kısmı ve bu kısmın yumuşak ve şişkin arka tarafı
		b.-uñ	81b.7
		b.-ı	81b.4-6
barmak	(T.)		parmak
		b.-ı	79a.6-7-9-11, 79b.2-3-4-6-7, 82a.3-5-7-8-10-11, 82b.2-3-4-6-7
		b.-ları	82b.9
baş (1)	(T.)		ilk, birinci
		b.	79a.6, 79b.2, 82a.3, 82b.1
baş (2)			baş, kafa
		b.-ı	74b.2
		b.-ınuñ	74b.4
bay	(T.)		zengin, varlıklı
		b.	80b.5, 81b.4; (b. ol-) 80b.5
baylık	(T.)		zenginlik, varlıklı olma
		b.	(b. ve şâdlık bul-) 81b.8; (şâdlık ve b. bul-) 77a.8
ba'zı	(Ar.)		bazı, bir takım, bir kaç
		b.-lar	77b.4, 78a.1-4, 78b.4-5, 79a.2-8
bâzû	(Far.)		kolun omuzla dirsek arasında kalan şişkin kısmı
		b.-sı	78b.3-7
bebek	(T.)		göz bebeği, merkez
		b.-i	77a.2-4
beglik	(T.)		zenginlik, mutluluk

		b.	(b. ve râhatlık bul-) 78b.1
bel	(T.)		vücudunun göğüsle karın arasındaki daralan orta kısmı; bu kısmın sırt tarafı
		b.-i.	80a.11
		b.-inüñ	79b.9-10
belâ	(Ar.)		tasa, kaygı, iç sıkıntısı, felaket
		b.-yı	78a.10
		b.-dan	80a.6
belür-	(T.)		belirmek, ortaya çıkmak, peyda olmak
		b.e	78b.8
bereket	(Ar.)		nimet, bolluk, feyiz, Allah'ın ihsanı
		b.	(eyülük ve b. bul-) 80b.5
beşinci	(T.)		beşinci
		b.	79a.11, 79b.7, 82a.9, 82b.7
bi-'avnihi	(Ar.)		onun (Allah'ın) yardımı ile
		b.	82b.11
bil-	(T.)		bilmek
		b.-gil	74b.1
bile	(T.)		birlikte, beraber
		b.	76a.1
bir	(T.)		bir (sıfat)
		b.	74b.6-10, 76a(2-4, 76b.4-7-11, 77a.2-4, 77b.4, 78a.8, 78b.2, 79a.8-10, 79b.1-5, 80a.1-2-6, 80b.1-8, 81a.6-11, 81b.2-9-10, 82a.1-5, 82b.3-7-9
birez	(T.)		biraz
		b.	77b.5, 80a.3, 81a.5
boğaz	(T.)		boğaz, boynun ön tarafı
		b.-ı	78a.3
boyun	(T.)		omuzla baş arasında kalan vücut kısmı, boyun
		b.-inuñ	78a.5-6-8
bu	(T.)		bu (sıfat)
		b.	74b.1
bul-	(T.)		bulmak, nail olup kazanmak, elde etmek

- b.-a (baylık ve şâdlık b.-) 81b.8; (beglik ve râhatlık b.-) 78b.1; (devlet ve mâl b.-) 79b.6; (eylik ve râhatlık b.-) 80b.9; (eyülük ve bereket b.-) 80b.5; (eyülük ve hõşlık b.-) 80a.10; (huzûr b.-) 78b.1; (hürmet ve 'izzet b.-) 81a.1; (menfa'at b.-) 78a.6; (menfa'at ve eylik b.-) 82b.10; (pul b.-) 79b.2; (râhatlık b.-) 82a.6; (şâdlık b.-) 79b.10-11; (şâdlık vebaylık b.-) 77a.8; (şâdlık ve eyülük b.-) 78a.11; (şâdlık ve 'izzet b.-) 78b.4; (şâdlık ve murâd b.-) 80b.7; (şâdlık ve râhatlık b.-) 76b.3; (şifâ b.-) 80b.3-4; (ululuk ve devlet b.-) 79a.3, 80a.8; (ululuk ve 'izzet b.-) 77a.9; (ululuk ve pâdşâluk b.-) 74b.2;
- b.-up 79b.7
- buñar (T.) pınar (mec.) burun tarafındaki göz ucu
- b.-ı 77a.5
- burun (T.) burun
- b.-iñ 77a.10
- b.-ı 77a.7
- b.-inuñ 77a.8-11, 77b.1-2
- C -
- cân (Far.) (mec.) dost, arkadaş
- c. 81a.11
- cenk (Far.) savař, vuruřma
- c. (c. eyle-) 78a.1; (c. ve cidâl eyle-) 78b.2; (c. it-) 76b.11, 77a.10, 78a.2, 79a.3, 82a.7
- cidâl (Ar.) karşılıklı kavga, savaş
- c. (cenk ve c. eyle-) 78b.3
- cimâ' (Ar.) çiftleřme, cinsi münasebet
- c. (c. it-) 81a.1
- cümle (Ar.) bütün, hep
- c. 80a.3-6, 80b.6, 82a.11, 82b.2-8
- Ç -
- çek- (T.) çekmek, dayanmak, tahammül etmek
- ç.-e (ğam ve guşsa ç.-) 78b.9, 82a.6; (guşsa ç.-) 79a.1; (kayğı ç.-) 81a.5; (korku ve guşsa ç.-) 80a.1
- çevre (T.) bir şeyin kenarını çevreleyen çizgi, bir şeyin etrafındaki yakın yerler

		ç.-si	76b.10, 77a.1
çok (1)	(T.)		çok, yeterinden fazla
		ç.	76b.8, 77a.9, 78a.6, 79a.2, 79a.4, 81a.10, 81b.11
çok (2)			uzun zamandan, önceden
		ç.-dan	76b.5
-D-			
delük	(T.)		delik, bir nesne üzerinde açılan ve bir taraftan bir tarafa kadar giden boşluk
		d.-i	77b.2, 77b.3
devlet	(Ar.)		saadet, mutluluk, talih, zenginlik
		d.	77b.7, 79a.3, 79b.6, 80a.8
devletlü	(Ar.T.)		saadet, nimet ve refah sahibi
		d.-den	81b.10
di-	(T.)		demek, söylemek
		d.-rler	79a.9
		d.-miş	77b.5
		d.-mişler	78a.1-4, 78b.4, 78b.5, 79a.3
dil	(T.)		dil
		d.-i	78a.2
		d.-ine	77a.4
dirsek	(T.)		dirsek, kol ve ön kolun hareket edebilen birleşme kısmı
		d.-i	78b.8-10
diz	(T.)		diz, bacak ve baldır kemiklerinin birleştiği hareketli kısım
		d.-i	81b.1-2
dost	(Far.)		dost, sevilen kimse, arkadaş
		d.	74b.10
		d.-in	77b.11
		d.-ina	78a.2
dön- (1)	(T.)		geri gelmek, üstüne gelmek
		d.-e	79b.10
dön- (2)			bir halden başka bir hale geçmek
		d.e	76a.4, 79a.1, 80b.3
dördüncü	(T.)		dördüncü
		d.	79a.10, 79b.6, 82a.8, 82b.5

döşek	(T.)	yatak, döşek
		d.-ine 81a.7
dur-	(T.)	durmak, sabit kalmak, beklemek
		d.-maya 79b.8
dübür	(Ar.)	kıç
		d.üñ 81a.7-8
		d.-i 81a.6
dünyalık	(Ar.T.)	dünyaya ait, mal, mülk
		d.- 76a.6, 78a.7, 78b.10
düş-	(T.)	düşmek, mübtela olmak
		d.-e 77a.4, 81a.2; (kayguya d.-) 82a.7
düşmân	(Far.)	bir kimsenin kötülüğünü isteyen, hasım
		d. 77a.10, 78b.8, 79b.9; (d. ol-) 81b.2
		d.-lar 78a.3
		d.-larla 79b.2
		d.in 77b.9
düşmânlık	(Far.T.)	d. bir kimsenin kötülüğünü isteme, hasımlık 78a.3
E -		
eger	(Far.)	eğer, şayet
		e. 74b.3-4-5-7-8-9-10, 76a.1-3-4-5-7-9-10, 76b.1-2-3-5-7-9, 77a.1-2-3-5-6-7-8-9-11, 77b.1-2-4-6-7-8-10-11, 78a.2-3-5-6-8-10-11, 78b.2-3-5-6-8-9-11, 79a.1-3-4-5-6-7-9-10-11, 79b.2-3-4-6-7-8-10-11, 80a.1-3-4-5-7-8-9-10-11, 80b.1-2-3-5-6-7-9-11, 81a.2-3-4-6-7-8-9-10-11, 81b.2-4-6-7-8-10, 82a.1-3-5-6-8-9-11, 82b.1-2-4-5-7-8
el	(T.)	el
		e.-i 79a.3
		e.-nüñ 79a.4-5-6, 79b.2
		e.-line 76a.6, 78a.5-7, 78b.10, 79b.8, 80b.1, 82a.1-5
emîn	(Ar.)	emniyet, güven
		e. (e.ol-) 80a.6
er	(T.)	er, erkek
		e.-ise 78b.5
erkek	(T.)	er, erkek
		e. 77a.7
evlen-	(T.)	evlenmek, nikahlanmak

		e.-e	80a.11
eyle-	(T.)		etmek, eylemek
		e.-ye	79a.5; (cenk e.-) 78a.1; (cenk ve cidâl e.-) 78b.3; (harc e.-) 79b.8; (sefer e.-) 81b.11; (gayrlar e.-) 78a.3; (ta'lil e.-) 78a.9; (zelil e.-) 77b.9
eylik	(T.)		iyilik, lütuf
		e.	(e. gör-) 81b.1; (e. ve fâyide gör-) 82b.3; (e. ve râhatlık bul-) 80b.9; (menfa'at ve e. bul-) 82b.10; (şâdlık ve e. gör-) 81a.10
eylüö	(T.)		iyilik, ihsan, lütuf krş. eyülük, iyilük
		e.-a	81b.5
eyü	(T.)		iyi, sağlıklı, sıhhatli krş. iyü
		e.	(e. ol-) 81b.4
eyülük	(T.)		iyilik, ihsan, lütuf krş. eylü(, iyilük
		e.	(e. ve bereket bul-) 80b.5; (e. ve hoşlık bul-) 80a.10; (şâdlık ve e. bul-) 78a.11
- F -			
fâyide	(Ar.)		(< fâide) menfaat, yarar, kazanç
		f.	(f. gör-) 76b.8, 82a.1; (eylük ve f. gör-) 82b.3
ferah	(Ar.)		gönül açıklığı, neşe, sevinç
		f.-lar	82b.6
fi	(Ar.)		eklendiği kelimeye (içinde, -de) anlamı veren ek
		f.	82b.11
-G, Ğ-			
ğâlib	(Ar.)		yenen, üstün gelen
		ğ.	(ğ. gel-) 77b.10; (ğ. ol-) 76a.11, 77a.11, 78b.3
gamm	(Ar.)		üzüntü, keder, tasa
		ğ.	(ğ. ve guşsa çek-) 78b.9, 82a.6; (ğ. ve guşsa gör-) 78b.5
		ğ.-dan	79b.1
gam-nâk	(Ar.Far.)		üzüntülü, kaygılı, tasalı
		ğ.	(ğ. ol-) 78a.4, 79a.8
ğâyet	(Ar.)		son derece, çok fazla
		ğ.	76a.9
ğâyib	(Ar.)		(< gâtib) bilinmeyen, gözle görünmeyen
		ğ.	77b.5, 81b.6, 82a.4

		ğ.-den	80a.11
geç-	(T.)		sözü geçmek, konu edilmek
		g.-e	74b.10
geçür-	(T.)		geçirmek, kabul ettirmek
		g.-e	(sözin g.-) 79b.6
gel- (1)	(T.)		gelmek, geri dönmek
		g.-e	74b.3, 80b.11, 81a.7; (girü g.-) 82a.3
gel- (2)	(T.)		belirmek
		g.-e	(ğâlib g.-) 77b.10
gel- (3)	(T.)		duyulmak, hissedilmek
		g.-e	82b.7
		g.-meye	(ziyân g.-) 79b.3-10, 82a.8
gider-	(T.)		gidermek, ortadan kaldırmak
		g.-e	78a.10
gine	(T.)		gene, tekrar, yeniden
		g.	74b.4
gir-	(T.)		girmek
		g.-e	(eline g.-) elde etmek; 76a.6, 78a.5-7, 78b.10, 79b.8, 80b.1, 82a.1-5
girü	(T.)		geri
		g.	(g. gel-) 82a.3, 82b.7
git-	(T.)		gitmek
		g.-e	81a.6
göbek	(T.)		göbek, karnın ortasındaki çukurluk
		g.-i	80b.5
gög(ü)s	(T.)		göğüs
		g.-inüñ	79b.11, 80a.2
gönül	(T.)		gönül, insanın manevî varlığının ifadesi ve hisleri- nin kaynağı
		g.	77b.8
gör- (1)	(T.)		görmek
		g.-e	76b.4, 77b.5-11
		g.-	ememiş 76b.5
gör- (2)	(T.)		bir davranışa maruz kalmak

		g.-e	(eylik g.-) 81b.1; (eylik ve fâyide g.-) 82b.4; (fâyide g.-) 76b.9, 82a.1; (gam ve guşsa g.-) 78b.5; (hastalık g.-) 76b.11; (şâdlık ve eylik g.-) 81a.10; (şâdlık ve râhatlık ve hayrlar g.-) 81a.9
göz	(T.)	göz	
		g.-ile	76a.1
		g.-üñ	76a.3-4-5-7-9-10, 76b.1-2-4-5-7-9-10, 77a.1-2-3-5-6
		g.-i	81b.7
guşsa	(Ar.)		gam, keder, sıkıntı, tasa
		ğ.	(ğ. çek-) 78b.11; (gamm ve ğ. çek-) 78b.9, 82a.6; (gamm ve ğ. gör-) 78b.5; (korku ve ğ. çek-) 80a.1
		ğ.-dan	79b.1
güzel	(T.)		güzel, hoş giden
		g.	82a.1
H, Ĥ, Ħ -			
haber	(Ar.)		haber, herhangi bir konuda alınan bilgi
		ħ.	79a.8, 79b.4, 80a.2
hâcet	(Ar.)		ihtiyaç, gereklilik, muhtaçlık
		ħ.-i	79a.7, 82b.2
hâlâş	(Ar.)		kurtulma, kurtuluş
		ħ.	(ħ. ol-) 77a.3, 81a.3
halk	(Ar.)		halk, insanlar
		ħ.	77a.4
harc	(Ar.)		sarf, gider
		ħ.	(ħ. eyle-) 79b.8
hâşıl	(Ar.)		meydana gelme, peyda olma
		ħ.	(ħ. ol-) 76b.6, 82a.10, 82b.6
hasta	(Far.)		hasta, rahatsız
		ħ.	(ħ. ol-) 80b.3-4-8, 82b.4
		ħ.-ise	77b.3
hastalık	(Far.T.)		hastalık, rahatsızlık
		ħ.	76b.11, 81b.3
hayâ	(Ar.)		erkeklik bezi, yumurtalık
		ħ.nuñ	81a.2-3-4
hayr	(Ar.)		iyilik, fayda
		ħ.	79b.4, 80a.2; (ħ. ol-) 80a.4

		h.-lar	79a.4, 80a.9, 81a.9
		h.-a	79a.1, 81b.5
hayrlu	(Ar.T.)		iyi, faydalı, hayırlı
		h.	80b.10
her	(Far.)		bütün, hepsi, herbiri
		h.	82a.10
hoş	(Far.)		hoş, güzel
		h.	78a.4
hoşluk	(Far.T.)		hoşluk, güzellik
		h.	(eyülük ve h. bul-) 80a.10
		h.-ı	77b.8
huzûr	(Ar.)		rahatlık, sakinlik, huzur
		h.	(h. bul-) 78b.1
hürmet	(Ar.)		hürmet, saygı
		h.	(h. ve 'izzet bul-) 80b.11
hüsn	(Ar.)		güzellik
		h.i	82b.11
- İ -			
iç	(T.)		iç, iç taraf
		i-i	76a.3, 76a.4
iki	(T.)		iki (sayı)
		i.	77b.11, 78b.2, 81a.2
ikinci	(T.)		ikinci
		i.	79b.3, 82a.5, 82b.2
ile	(T.)		ile, bağlama edatı
		i.	78b.2-3-5, 81a.1
'illet	(Ar.)		hastalık
		'i.	77a.2
		'i.-den	79a.5
incit-	(T.)		incitmek, eziyet etmek
		i-	meyeler 78a.7
inşâallâh	(Ar.)		Allah izin verirse anlamında bir cümle
		i.	(i.u te'âlâ) 82b.10
ir-	(T.)		ermek, ulaşmak
		i-e	77b.8

		i.-üp	82a.3
iriş- (1)	(T.)		erişmek, ulaşmak
		i.-e	76a.1-10, 78a.2
iriş- (2)	(T.)		erişmek, değmek
		i.-e	(ululuk ve devlet i.-) 77b.7; (zahim i.-) 77b.5
iş	(T.)		iş, uğraş
		i.	(i. işle-) 77b.4, 82b.3
		i.-lerden	82b.1
		i.-den	80a.1
		i.-ini	79a.10
işit-	(T.)		işitmek, duymak
		i.-e	74b.7, 77b.6, 80a.2
		i.-üp	79b.4
işle-	(T.)		yapmak, yerine getirmek, bir işle uğraşmak
		i.-r	79a.10
		i.-ye	77b.4, 80a.9, 82b.3
it-	(T.)		etmek, eylemek, yapmak
		i.-e	(cenk i.-) 76a.11, 77a.10, 78a.2, 78b.3, 79a.3, 82a.7; (cimâ' i.-) 81a.1; (rahmet i.-) 82a.9; (sefer i.-) 80b.10, 82a.2, 82b.9
		i.-deler	(yâd i.-) 76b.10, 77a.5
		i.-üp	(münâza'a i.-) 79b.5
ise	(T.)		ise, şart edatı
		i.	(hâsta i.) 80b.3
iyilik	(T.)		iyilik, ihsan, lütuf
		i.-e	80b.3
iyü	(T.)		iyi, sağlıklı, sıhhatli krş. eyü
		i.	80b.8
'izzet	(Ar.)		değer, kıymet, yücelik
		'i.	(hürmet ve 'i. bul-) 81a.1; (şâdlık ve (i. bul-) 78b.4; (ululuk ve 'i. bul-) 77a.9
		'i.-den	79a.9
- K, K -			
kal-	(T.)		payına düşmek
		ķ.-maya	77b.9
kapak	(T.)		kapak, bazı organları örten vücut parçası

		ķ.-ı	76a.9-11, 76b.1-2
ķâr	(Far.)		kazanç, kar, fayda
		k	77b.9
ķar(ı)n	(T.)		karın
		ķ.-ınuñ	80b.2-3
ķasık	(T.)		kasık, karnın üst uyluğunun alt kısmı
		ķ.-ı	80b.6
		ķ.-ınuñ	80b.7-9
ķaş	(T.)		kaş
		ķ	76a.1
ķavim	(Ar.)		(< ķavm) insan topluluđu
		ķ	74b.6
ķayđu	(T.)		endişe ve üzüntüyle karışık tasa, gam
		ķ	81a.5
		ķ.-ya	82a.7
ķayđu	(T.)		kaygılı, tasalı, endişeli
		ķ	76a.2, 77b.1, 80a.3
kendü	(T.)		kendi
		k.-den	79b.9
ķerem	(Ar.)		şeref, ululuk, cömertlik
		k.-dendür	79a.9
ķez	(T.)		kez, kere, defa
		k	80a.11
ķıl-	(T.)		eda etmek, yerine getirmek
		ķ.-a	78a.9, 81b.5
ķız	(T.)		kız
		ķ	80b.6
ķi	(Far.)		ķi (bağlama edatı)
		k	78a.1, 78b.4-5, 79a.3
ķilâ	(Ar.)		her iki, her ikisi de
		k.-sı	78a.8
ķim	(T.)		ķi (bağlama edatı)
		k	74b.1, 77b.5, 78a.4-9
ķimesne	(T.)		ķimse <i>krş.</i> ķimse
		k	76b.4, 79b.5, 81a.1
		k.-ile	81b.2

kimse	(T.)	kimse <i>krş. kimesne</i>
	k.	78b.2
	k.-ile	74b.10
kirpük	(T.)	kirpik
	k.-i	76b.4-6-7-9
kişi	(T.)	kişi, kimse
	k.-nüñ	81b.4
kitâb	(Ar.)	kitap
	k.	(temmetü'l-k.) 82b.10
koça	(T.)	kadının eşi
	ķ.	78b.6
ķoltuk	(T.)	kolla omuzun birleştiiği yerin alt kısmı
	ķ.-ı	78b.11, 79a.1
ķorku	(T.)	korku
	ķ.	80a.1
ķul	(T.)	köle, hizmetçi
	ķ.	82a.4
ķulak	(T.)	kulak
	ķ.-ı	74b.7-8-9-10
ķurtul-	(T.)	kurtulmak, sıkıntılı bir hâlden kurtulmak, halas olmak
	ķ.-a	79a.6, 82b.1
ķuyruk	(T.)	gözün kulak tarafındaki ucu
	ķ.	76a.6, 76a.7
- L -		
lâ-ķek	(Ar.)	ķüphesiz
	l.	79a.10
- M -		
mâl	(Ar.)	mal, varlık
	m.	76a.6, 78a.5-7, 78b.10, 79b.7-8, 81b.11, 82a.5; (devlet ve m. bul-) 79b.7
melûl	(Ar.)	gamlı, üzüntülü, kederli
	m.	(m. ol-) 76b.1, 80b.1
meme	(T.)	meme
	m.-niñ	80a.10

		m.-si	80a.8-10
menfa'at	(Ar.)		kar, fayda, yarar
		m.	(m. bul-) 78a.6; (m. ve eylik bul-) 82b.9
mikdâr	(Ar.)		miktar, ölçü
		m.	76a.2, 76b.11, 79b.1
murâd	(Ar.)		umma, ulaşılmak istenen şey
		m.	(şâdlyk ve m. bul-)80b.7
		m.-ı	76b.6, 82a.10
		m.-ına	82a.2
münâza'a	(Ar.)		ağız kavgası, çekişme, dalaşma
		m.	(m. it-) 79b.5
N -			
nâ-gâh	(Far.)		ansızın, birden bire
		n.	81b.5
namâz	(Far.)		namaz
		n.-da	82b.5
		n.-ın	78a.9, 81b.5
ne	(T.)		ne, hangi şey
		n.	82a.10
nesne	(T.)		nesne, her türlü cansız varlık
		n.	76a.4, 80b.1
		n.-si	78b.7
ni'met	(Ar.)		iyilik, ihsan, lütuf
		n.	82a.9
- O -			
oğlan	(T.)		oğlan, erkek çocuk; çocuk
		o.	76a.8; (kız o.) 80b.6
og(u)l	(T.)		oğul, erkek çocuk
		o.-ı	77a.7
ol	(T.)		o (3. tekil kişi zamiri)
		anuñ	onun
		a.	78a.9
		anda	o konuda, o hususta
		a.	77b.4
		andan	ondan
		a.	78a.6, 82b.3
		anı	onu

	a.	76b.9
ol-	(T.)	olmak, meydana gelmek
	o.-miş	(zâyi' o.-) 78b.7
	o.-a	76a.2, 76b.5, 77a.7, 77a.9, 77b.1, 78a.4, 80a.4, 80b.4, 80b.9, 81b.7, 81b.10, 82a.9, 82b.4, 82b.5; (bay o.-) 80b.5; (düşmân o.-) 81b.3; (emîn o.-) 80a.7; (eyü o.-) 81b.4; (ğâlib o.-) 76a.11, 77a.11, 78b.3; (ğam-nâk o.-) 79a.7-8, (hâlâş o.-) 77a.3, 81a.3; (((y o.-) 76b.7, 82a.11, 82b.6; (hâyır o.-) 80a.4; (iyü o.-) 80b.8; (melûl o.-) 80b.2; (râhat o.-) 81a.8; (revâ o.-) 82b.2; (şâğ o.-) 77a.1; (şâd o.-) 76a.5-7-8, 76b.8, 77a.2-6, 77b.2, 78b.9, 79a.2, 79b.2, 80a.5-9, 81a.4-6, 81b.6-10 ; (ulu o.-) 74b.6; (v((i(o.-) 81b.3
	o.-up	(melûl o.-) 76b.2; (şâd o.-) 82b.8
omuz	(T.)	omuz
	o.-i	78a.10-11, 78b.2
orta	(T.)	orta
	o.-sı	79b.9, 80a.7
- Ö -		
ön	(T.)	ön, ön taraf
	ö.-i	74b.6, 79b.11
- P -		
pâdşâh	(Far.)	padişah, hükümdar
	p.-dan	81b.1
pâdşâluğ	(Far.T.)	padişahlık
	p.	(ululuğ ve p. bul-) 74b.2
pul	(T.)	para
	p.	(p. bul-) 79a.2
- R -		
râhat	(Ar.)	rahat, dertsiz, kedersiz olma hali
	r.	(r. ol-) 81a.8
râhatlık	(Ar.T.)	rahatlık, dertsiz, kedersiz olma hali, esenlik
	r.	(r. bul-) 82a.6; (beglik ve r. bul-) 78b.1; (eylik ve r. bul-) 80b.10; (şâdlık ve r. bul-) 76b.3; (şâdlık r. ve hâyrlar gör-) 81a.9
rağmet	(Ar.)	acıma, bağışlama, merhamet etme

		r.	(r. it-) 82a.9
revâ	(Far.)		layık, uygun, yerinde
		r.	(r. ol-) 79a.7, 82b.2
rivâyet	(Ar.)		söylenti, bir haberi nakletme
		r.	74b.1
-S, Ş-			
sa'âdet	(Ar.)		mutluluk, bahtiyarlık
		s.	81a.7
şadaka	(Ar.)		Allah yolunda yapılan harcama
		ş.	78a.8
şafir	(Ar.)		hicri takvimde ikinci ay
		ş.	82b.11
şag (1)	(T.)		sağlıklı, sıhhatli
		ş.	76b.11
şag (2)			sağ, sağ taraf
		ş.	74b.3-7, 76a.3-5-9, 76b.1-3-7-10, 77a.2-5-10, 77b.2-4-6, 78a.5-10, 78b.3-8-11, 79a.4-6, 79b.11, 80a.4-9, 80b.2-7, 81a.3-7-9, 81b.1-4-7-8, 82a.3-11
şaglık	(T.)		sağlık, sıhhat
		ş.-ıla	80b.11
san	(T.)		ün, şöhret, itibar
		s.	77a.9
şatun	(T.)		bedelini vererek sahip olmak
		ş.	(ş. al-) 82a.4
şavaş-	(T.)		savaşmak, kavga etmek
		ş.-a	79b.3
sefer	(Ar.)		sefer, yolculuk
		s.	(s. eyle-) 81b.11; (s. it-) 80b.10, 82a.2, 82b.9
		s.-e	74b.3-4
segir-	(T.)		hafif şekilde oynamak, kımıldamak
		s.-ür	74b.1
		s.-se	74b.2-3-4-5-6-7-8-9-10, 76a.1-3-4-6-8-9-11, 76b.1-3-4-6-7-9-11, 77a.1-2-4-5-7-8-10, 77b.1-2-3-4-7-8-9-10-11, 78a.2-3-5-7-8-11, 78b.1-2-4-7-8-10-11, 79a.1-3-4-5-7-8-10-11, 79b.2-3-5-6-7-9-11, 80a.1-2-3-5-6-7-8-9-10-11, 80b.1-2-4-5-6-8-9-11, 81a.2-3-4-5-6-7-8-9-11, 81b.1-2-4-6-8-9-11, 82a.2-4-5-7-8-10-11, 82b.2-3-4-6-7-9

sehel	(Ar.)	kolay
	s.	82a.5
sehelce	(Ar.T.)	kolayca
	s.	78b.9
sene	(Ar.)	sene, yıl
	s.	82b.11
sev-	(T.)	sevmek
	s.-dügi	81a.1
sevgülü	(T.)	sevgili, sevilen
	s.	81a.11
sevin-	(T.)	sevinmek, sevinç duymak
	s.-e	74b.5, 76a.2-5-7-8-10, 76b.6-8, 77a.1, 77b.1-2-3-11, 78b.11, 79a.2-10-11, 79b.1-4-7, 80a.3-5-8, 80b.2, 81a.4-11, 82b.8
	s.-üp	77a.6
sıhhat	(Ar.)	sağlık, sıhhat
	s.	(s. bul-) 77b.3
sol	(T.)	sol, sol taraf
	ş.	74b.4-8-10, 76a.1-4-7-10, 76b.2-5-9, 77a.1-3-6-11, 77b.3-7, 78a.6-11, 78b.6-10, 79a.1-3-5, 79b.2, 80a.2-6-9, 80b.4-9, 81a.4-8-10, 81b.2-6-10, 82a.2, 82b.1-8
son	(T.)	son, bitiş, akibet
	ş.1	80a.4
soñra	(T.)	sonra
	ş.	79b.1, 81a.5, 82a.6
söz	(T.)	laf, söz
	s.	74b.7, 77b.6
	s.-ile	74b.9
	s.-i	(s. geç-) 74b.10
	s.-in	79b.5
- Ş -		
şâd	(Far.)	sevinçli, mutlu
	ş.	(ş. ol-) 76a.5-7-8, 76b.8, 77a.2-6, 77b.2, 78b.9, 79a.2, 79b.1, 80a.5-8, 81a.4-5, 81b.6-10-8
şâdlık	(Far.T.)	sevinçlilik, mutluluk

		ş.	77b.8; (baylık veş. bul-) 81b.8; (ş. bul-) 79b.10-11; (ş. ve baylık bul-) 77a.8; (ş. ve eylik gör-) 81a.10; (ş. ve eyülük bul-) 78a.11; (ş. ve 'izzet bul-) 78b.4; (ş. ve murâd bul-) 80b.7; (ş. râhatlık bul-) 76b.3; (ş. ve râhatlık ve hayrlar gör-) 81a.8
		ş.lar	82b.6
		ş.-a	76a.10
şehâdet	(Ar.)		şehadet getiriken kaldırılan baş parmaktan sonraki parmak kastediliyor
		ş.	79a.7
şifâ	(Ar.)		iyileşme, hastalıktan kurtulma
		ş.	(ş. bul-) 80b.3-4
- T, T -			
tâ	(Far.)		nihayet, ta ki
		t	78a.9
ta'âm	(Ar.)		yemek
		t	(t. yi-) 78a.4
taban	(T.)		ayağın altı
		t.-i	82a.2
taķsirât	(Ar.)		kusurlar, suçlar
		t.-i	82b.5
ta'lil	(Ar.)		sebepe gösterme
		t	(t. eyle-) 78a.9
tarlık	(T.)		sıkıntı, bunaltı
		t.-a	81a.2
taşacık	(T.)		tasa, düşünce, kaygı
		t	82b.7
te'âlâ	(Ar.)		ulu olsun, yüce olsun
		t	(Allâh t.) 78a.9; (inşâatallâh t.) 82b.10
temmet	(Ar.)		sona erdi, bitti
		t	(t.ü'l-kitâb) 82b.10
tevfikuhû	(Ar.)		onun (Allah(ın) uygun görmesi ile, yardımı ile
		t	82b.11
tiz	(Far.)		tez. çabuk, hemen
		t	74b.3-10, 76a.1-2, 76b.11, 79b.8, 80b.4, 81a.6
tuţak	(T.)		dudak
		t.-i	77b.9-10-11

- U -

uç (1)	(T.)	uç, kenar
	u.	77a.8
uç (2)		sebep, vesile
	u.-ından	76a.5-8, 76b.8, 79a.8, 81a.11, 81b.7-9
ulu	(T.)	ulu, büyük, yüce
	u.	74b.6, 81b.9
ululuk	(T.)	ululuk, yücelik <i>krş.</i> <i>ululuk</i>
	u.	76b.8
ululuk	(T.)	ululuk, yücelik <i>krş.</i> <i>ululuk</i>
	u.	(u. ve devlet bul-) 79a.3, 80a.7; (u. ve devlet iriş-) 77b.7; (u. ve 'izzet bul-) 77a.9; (u. ve pâdşâluk bul-) 74b.2
uyluk	(T.)	bacağın dizden kalçaya kadar olan kısmı
	u.-ı	81a.9-10

- Ü -

üçüncü	(T.)	üçüncü <i>krş.</i> <i>üçüncü</i>
	ü.	79b.4
üçüncü	(T.)	üçüncü <i>krş.</i> <i>üçüncü</i>
	ü.	79a.9, 82a.7, 82b.4
üzeri	(T.)	üzeri, üstü
	ü.-ne	74b.6, 77a.11
	ü.-nden	78a.10
	ü.-nedür ki	74b.2

- V -

vâki'	(Ar.)	olmak, meydana gelmek
	v.	(v. ol-) 81b.3
var	(T.)	var, mevcut
	v.-ısa	77a.3, 78b.7, 82a.10
var-	(T.)	varmak, gitmek
	v.-a	74b.3-5
ve	(Ar.)	ve (bağlama edatı)
	v.	74b.2, 76a.6, 76b.3, 77a.8-9, 77b.7-8-10, 78a.1-7-9-11, 78b.1-4-5-9-10, 79a.2-3-6-8-9, 79b.1-7-8-10, 80a.1-8-10, 80b.2-5-7-10, 81a.1-9-10, 81b.5-6-8-11, 82a.6-9, 82b.3-4-6-10-11

veyâ	(Ar.Far.)	veya
	v.	77a.3, 80b.10
veyâhûd	(Ar.Far.)	yahut, veya
	v.	80b.10, 81b.3-5-10, 82a.4
vir-	(T.)	vermek
	v.e	(şadağa v.-) 78a.8
- Y -		
yâd	(Far.)	anma, hatırlama
	y.	(y. it-) 76b.10, 77a.5
yâhûd	(Far.)	veya, ya da
	y.	77b.5-6, 82b.5
yan	(T.)	yan, yan taraf
	y.	74b.3-4, 77a.10-11, 77b.6-7, 78a.5-6, 80a.1-2-5-6-9, 80b.2-4-7-9, 81a.2-3-5-7-8
yañak	(T.)	yanak
	y.ı	77b.4
yaramazlık	(T.)	kötülük, fenalık
	y.a	76a.3
	y.-ıla	77a.4 ; (yaramazlıkla) 76b.10
yavuz	(T.)	kötü, fena
	y.	74b.7-8, 82b.1
yer	(T.)	yer, mekan
	y.-e	81a.6, 82b.9
	y.-den	81a.6, 82a.4, 82b.9
yımşak	(T.)	yumuşak
	y.ı	81b.8
yi-	(T.)	yemek
	y.-ye	78a.4-8
yine	(T.)	yine, tekrar
	y.	76a.2, 76b.11, 77b.10, 78b.9, 79a.1, 80b.2-4-8-10, 81a.3-6, 81b.3
yitiş-	(T.)	yetişmek, erişmek
	y.-e	81b.5
yol	(T.)	yaşam tarzı
	y.-uñdan	76a.3
yukaru	(T.)	yukarı, üst

		y.	76a.9-10, 76b.4-6, 77b.8
yürek	(T.)		kalp, yürek
		y.i	80b.1
Z, Ż, Ż -			
zâhîm	(Ar.)		(< zâhîm) yara
		ż	(ż. iriş-) 77b.5
zâhmet	(Ar.)		sıkıntı, eziyet
		z	77a.3
		z.-den	79a.6
zamân	(Ar.)		zaman, vakit
		z	77a.4, 80a.6, 80b.8
zâyi'	(Ar.)		kayıp, yitik
		ż	(ż. ol-) 78b.7
zeker	(Ar.)		erkeklik organı
		z.-i	80b.11
zelil	(Ar.)		hor, hakir, alçalmış
		z	(z. eyle-) 77b.9
ziyâde	(Ar.)		çok, fazla
		z	82a.9
ziyân	(Ar.)		zarar, ziyan
		z	(z. gel-) 79b.3, 79b.10, 82a.8

KAYNAKLAR

Ahmed, Asım (1305), *Kâmus Tercümesi*, İstanbul, 1305.

Binark, İsmet-Sefercioğlu, Nejat (1977), *Erzurumlu İbrahim Hakkı Bibliyografyası*, Ankara, 1977.

Bursalı Mehmed Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, 3. cilt.

Bülbülan, Serpil (1967), *Hamdullah Hamdi ve Kıyâfet-nâmesi*, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Mezuniyet Tezi, Ankara.

Çelebioğlu, Amil (1979), *Kıyâfe(t) İlmi ve Akşemseddinzade Hamdullah Hamdi ile Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın Kıyâfet-nâmeleri*, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi, Ahmet Caferoğlu Özel Sayısı, 2. Fasikül, 11. Sayıdan ayrı basım, Sevinç Matbaası, Ankara.

Ebi Abdillah İbni Muhammed (1291), *Kitâbü'l-Adâbi's-siyâse fi İlmi'n-nazari'l-fi-râse (tercüme)*, İstanbul.

- Ersoylu, Prof.Dr. Halil (1981), *Fal, Fal-nâme ve Fâl-ı Reyhân-ı Cem Sultan, İslam Medeniyeti Dergisi*, C. V, Sayı: 2, İstanbul, s.69-81.
- _____ (1989), *Segir-nâme, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1985*, Ankara, s. 27-48.
- _____ (1995), *Segir-nâme (II), Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1992*, Ankara, s. 99-145.
- Ertaylan, İsmail Hikmet (1951), *Fal-nâme*, İstanbul.
- İbrahim Hakkı (Erzurumlu) (1964), *Mârifet-nâme*, İstanbul.
- İbrahimhakkı, Mesih (1973), *Erzurumlu İbrahim Hakkı*, İstanbul.
- Katip Çelebi (1943), *Keşfü'z-zünûn*, İstanbul.
- Levend, Agah Sırrı (1943), *Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar*, İstanbul.
- Mengi, Mine (1978), *Kıyâfet-nâmeler Üzerine, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1977*, Ankara.
- Mustafa, Ahteri (1256), *Ahterî Kebir*, İstanbul.
- Özer, Arif (1969), *Türkçe iki seğirname kitabı üzerine, Türk Kültürü*, C. 7, Sayı 77, Mart, s. 48.
- Özergin, M. Kemal (1967), *Eski Bir Seyir-nâme, Türk Folklor Araştırmaları*, C. 10, Sayı 211, Şubat 1967, s. 4331.
- Pala, Dr. İskender (1941), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, C. I-II, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Pur, Hayyam (1941), *Kıyâfet-nâmeler*, İstanbul, *Türkiyat Enstitüsü, Mezuniyet Tezi*, nr. 126.
- Şemseddin Sami (1314) *Kâmûsu'l-Alâm*, İstanbul.
- Taşköprüzade, Ahmed (1313), *Mevzû'atü'l-ulûm*, İstanbul.
- Tayşi, M. Serhan (1979), *Kıyâfet İlmi ve Seyyid Lokman Çelebi'nin Kıyâfet-nâmesi, İslam Medeniyeti Mecmuası*, C.. IV, 1979.
- Yerdelen, Cevat (1988), *Kıyâfet-nâmeler ve Niğdeli Visâlî'nin Kıyâfet-nâmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Zajaskowski, Wladzimiers; *Zwei Türkische Zuckungsbücher (Seğirname)*, Folia Orientalia, TOME VIII, Krakow, 1967, sf. 89-109.
- Zübdetü'l-irfân fi Alâmeti'l-insân, İstanbul, 1290.

بَلْ كَأَنَّكُمْ إِذْ مَدَدْتُمْ أَعْمَالَكُمْ سَكْرًا بَوْرًا
أَوْزُرَيْتُمْ وَرَكِبْتُمْ يَأْسِي سَكْرَتَهُمْ أُولُولُقُ وَبَادُوا
بَوْلَهُمْ صَاعٌ يَأْسِي سَكْرَتَهُمْ وَوَارَهُ تَبْرُكًا
أَوْ يَأْسِيكُمْ صَوْلٌ يَأْسِي سَكْرَتَهُمْ كِتَابَةٌ سَفْرَةٌ
وَارَهُ أَرْدِي سَكْرَتَهُمْ سَوْنَةٌ
أَوْ يَأْسِي سَكْرَتَهُمْ بَرَقَوْمٌ أَوْزُرَيْتُمْ أُولُولُقُ أَوْلَهُ
صَاعٌ قَوْلَاغِي سَكْرَتَهُمْ يَا وَزُسُورَاشِدَهُ
صَوْلٌ قَوْلَاغِي سَكْرَتَهُمْ يَا وَزُسُورَ
إِيْلَهُ أَكَالَرُ قَوْلَاغِي أَرْدِي سَكْرَتَهُمْ
بَرَكِسْتَهُ إِيْلَهُ سُوْرِي كَجْمٌ صَوْلٌ قَوْلَاغِي سَكْرَتَهُمْ

تغذیر شدہ اگر صول قاشی کوزیلہ بلہ ساگرہ
بر مقد آر فیغولوا اولہ اماینہ بتیز سوینہ
اگر صاع کوزک ایچی ساگرہ یلو کوزن بر امزغہ
دوونہ اگر صول کوزک ایچی ساگرہ بر رستہ
اوجندن سوینہ شاز اولہ اگر صاع کوزک
قویروغی ساگرہ مال و دنیا الق اللہ کبیرہ
سوینہ شاز اولہ اگر صول کوزک قویروغی
ساگرہ اوغلان اوجندن سوینہ شاز اولہ
اگر صاع کوزک یوقار و قناغی ساگرہ غایت
شاذ لغہ ایر شدہ سوینہ اگر صول کوزک یوقار
قیاغی ساگرہ چنک اید ماقت غالب اولہ

اگر صاع کوزک اشاعی قباغی سکره ماولد
اولوب اغلیه اگر صول کوزک اشاعه قباغی
سکره شادلق و ز احتیاق بوله اگر صاع
کوزک یوقار و کربکی سکره برکنه کوره
چوقدن کوز مامش اوله اگر صول کوزک
یوقار و کربکی سکره سوبینه مرادی حاصل
اوله اگر صاع کوزک اشاعه کربکی سکره بر
اولوق اوچندن سوبینه شاد اوله چوقلاید
کوره اگر صول کوزک اشاعه کربکی سکره مان
بر امزلق اوله اوله اگر صاع کوزک چور پی
سکره بر مقدار خسته لق کورینه تیر صاع
اگر صاع کوزک اوله چور پی سکره

الکھانگ کوزای جھول سی بکرسہ شاہ

اولہ اگر صول کوزک چون بی بکرسہ ناکاہ سوہ

شاد اولہ اگر صاغ کوزک بیکی بکرسہ برعلت

ویا زحمت واریسہ خلد ص اولہ اگر صول کوزک

بیکی بکرسہ بر زمان خلود لینه دوشہ بر امر

لغیلہ یاد اید لرا اگر صاغ کوزک بکاری بکرسہ

سونوب شاد اولہ اگر صول کوزک بکاری

ساکرسہ ارکل او غلی اولہ اگر بوزنی ساکرسہ

شاذلق و بایلق بولہ اگر بوزنک اوچی ساکرسہ

ادی سانی چوق اولہ و اولوق و عزت بولہ اگر

بوزنک صاغ یانی ساکرسہ خلد لید اما دشمان

اوزرینہ غالب اولہ اگر بوزنک صول یانی

ساکرسه قیغوا اوله اخرینه سونیه بوزنک

صاغ دلوکی ساکرسه سونیه شاد اوله بوزنک

صول دلوکی ساکرسه خسته ایسه صحت بوله سونیه

صاغ یکانی ساکرسه برایش اشلیه انده بعضیار

دیشکرم غایب کوره یا خود برز زچیه ایریشه

یا خود سوزایشه اغزنک صاغ یانی ساکرسه

اولوق و دولت ایریشه اغزنک صول یانی

ساکرسه شاذلق و کورکل خوشاغور ایرین بوقارو

طوطاغی ساکرسه دشمانن ذلیل ایلیه کارقلیه

اشاغی طوطاغی ساکرسه اوینه غایب کله

سونیه ایکی طوطاغی ساکرسه دوستیر کون

البر

بعضیاریدیمشاکه جنک ایلیمه و بعضیاریدیمشاکه
دوستنایریشنه دلی ساگرسه جنک ایتم
دشمازادوشمازلق ایلیمه بوغازی ساگرسه
خوش طعمایریمه بعضیاریدیمشاکه عمناک اوله
بویونک صناع یانی ساگرسه مال ایلیمه کیم
اندن چوق منفعت بوله بویونک صول یانی
ساگرسه مال و دنیا ایلیمه کیم و اما انجتمیه له
یه بویونک کلاسی ساگرسه بر صدقه وین
و نمازین قیله تعلیل ایلیمه تا کو الله تعالی انوک
اوز رندن بلای کیم ره صناع او موزی
ساگرسه شاذلق و ایلک بوله صول او موزی

سکر سه بکک و راحتق بویه و حوض و بویه
آ ایکی او موزی سکر سه برکسه ایله جنک
و جدال ایله غالب اوله صاع بازوسی
سکر سه شاذلق و عزت بویه بعضیارد میشارکه
غمر و غصه کون و بعضیارد میشارکه اگر آریسه
عورت له و اگر عورت ایسه قوجه له صول
بازوسی سکر سه ضایع اولمش نسنه سو آریسه
بویه صاع دیر سکی سکر سه دوشمان باون
سکله غمر و غصه چکه وینه شاذ اوله
صول دیر سکی سکر سه مال او دنیا القالینه کین
سویه صاع قولتوغی سکر سه زنجی غصه

چاکه ینه خین دونه ا صول قول توغنی ساگرسه

جوق بول بوله سوینه سناذ اوله وبعضیا

دیمشار کرجنک این ا لپ ساگرسه اولوله ودرت

بوله صاع الینک آیاسی ساگرسه جوق خیرلو

ایلیه ا صول الینک آیاسی ساگرسه علندن

وزحمدن تور توله ا صاع الینوک باثر بارمغی

ساگرسه حاجتی روا اوله ا شهادت برمغی

ساگرسه بر خیر اوجندن غمناک اوله وبعضیا

عزندن وکرمدن دردیرلر ا اوچینی برمغی

ساگرسه برایشیکی ایشار لاشک سوینه ا دورنجی

بارمغی ساگرسه سوینه ا بشینی بارمغی ساگرسه

بر مقدار غدن و عرصه دز صکره سوینه شاذ

اوله اگر ضولالینک باش بر مغبی ساگرسه دشمانار

ایله صواشه اما زیان کلیه اگر کیچی بر مغبی ساگرسه

خیر خبراشیدوب سوینه اگر اوچیچی بر مغبی

ساگرسه بر کسنه ایله منازعه ایدوب سوزین

کچون اگر دوردنجی بار مغبی ساگرسه دولت

ومال بولوب سوینه اگر بیشچی بر مغبی ساگرسه

مالالینه کیر و تیر خرچ ایلیه دورمیه اگر

بلینک اورته پی ساگرسه دشمان کددودت

دونه اما زیان کلیه شاذلق بوله اگر بلینک

اوی ساگرسه شاذلق بوله اگر کوکسنک صاع

الرصول الملک
مغنی بر مغبی ساگرسه

يَا شَاكِرُ شَاكِرِي لَيْسَ مِنْ قَوْلِ قَوْمِ عَصَا جَكَرِ
كُوكِسِنَا صَوْلِ يَا شَاكِرُ سَهْ بِرْ خَيْرِ خَيْرِ لَيْسَ
سَوِيْنَهْ اَكْرَجْمَلَهْ اَرْقَهْ سِي سَاكِرُ سَهْ بِرْ زَقِيْفَاوْ
اَوْلَهْ اَمَّا صَوْكِي خَيْرِ اَوْلَهْ اَكْر اَرْقَا سِنَا صَاغْ
يَا شَاكِرُ سَهْ سَوِيْنَهْ شَاذْ اَوْلَهْ اَكْر اَرْقَا سِنَا
صَوْلِ يَا شَاكِرُ سَهْ بِرْ زَمَانْ جْمَلَهْ بِلَادِ زَا مِيْرِ
اَوْلَهْ اَكْر اَرْقَا نَدَاوْرْتَهْ سِي سَاكِرُ سَهْ اَوْلُوقْ
وَدَوْلَتْ بُولَهْ اَكْر مَهْ سِي سَاكِرُ سَهْ سَوِيْنَهْ شَاذْ
اَوْلَهْ اَكْر صَاغْ يَا شَاكِرُ سَهْ بِرْ خَيْرِ اَشْلِيَهْ اَكْر صَوْلِ
مَهْ سِي سَاكِرُ سَهْ اَيْلِكَ وَخُوشَاقْ بُولَهْ اَكْر مَمْنِكَ اَيْلِيَهْ
سَاكِرُ سَهْ اَلَّتِي كَزْ اَوْلَنَهْ اَكْر بِلِي سَاكِرُ سَهْ غَايْمِدْ

بَرَسْنَه الْمِنَه كِيرِ اَكْرِي بِيورِكِي سَاكِرْسَه مَاولُ
اُولَه وِينَه سَوِينَه اَكْر قَرْنَتِك صِبَاغِ يَانِي سَاكِرْسَه
خَسْتَه ايسَه شفا بُولَه ايلو كَدُونَه اَكْر قَرْنَتِك
صُولُ يَانِي سَاكِرْسَه خَسْتَه اُولَه يِنَه تِير شفا
بُولَه اَكْر كُوْبِكِي سَاكِرْسَه بَانِي اُولَه ايلِك وِبَرَكْت
بُولَه اَكْر جَمَلَه قَاصِغِي سَاكِرْسَه قِيزَاوْغَلَانِ اَلَه
شَاذَلَقْ وِمَرَادِ بُولَه اَكْر قَاصِغِك صِبَاغِ يَانِي
سَاكِرْسَه بَرِزْمَانِ خَسْتَه اُولَه اَمَانِيَه اِيوْ
اُولَه اَكْر قَاصِغِك صُولُ يَانِي سَاكِرْسَه اَيْلِكِ
وَرَاخْتَلَقْ بُولَه وَاخُوْدُ بَرِخِيْرُ لُوْسَفَرَايِيَه
صَاغَلِغِيْلَه كُلَه اَكْر ذَكْرِي سَاكِرْسَه حُرْمَتِ

وَعِبْرَتِ بُولَةِ سَوِيْنِهٖ وَكَيْسِيْنِهٖ اِلَهٗ جَمَاعِ اِيْتِهٖ

اَكْرَحِيَانِكْ اِيْمَكِيْ يَانِيْ سَاكِرْسَهٗ طَارَلَفَهٗ دُوْشَهٗ

اَمَّا يِنَهٗ خَلَاصْ . اَوْلَهٗ اَكْرَحِيَانِكْ صَاغْ يَانِيْ

سَاكِرْسَهٗ سَوِيْنَهٗ شَاذْ اَوْلَهٗ اَكْرَحِيَانِكْ صُوْلِكْ

يَانِيْ سَاكِرْسَهٗ بَرَزَقِيْعُوْجِيْ كَهٗ صَاكِرْسَهٗ يِنَهٗ شَاذْ اَوْلَهٗ

اَكْرَدَبِرِيْ سَاكِرْسَهٗ بَرِيْرْدَنْ بَرِيْر كِيْدِيْنَهٗ تِيْر

كَلَهٗ اَكْرَدُبُرْكْ صَاغْ يَانِيْ سَاكِرْسَهٗ سَعَادَتْ دُوْشَكْنَهٗ

رَاخْتْ اَوْلَهٗ اَكْرَدُبُرْكْ صُوْلْ يَانِيْ سَاكِرْسَهٗ شَاذْ

وَزَاخْتَلَقْ وَخَيْرْ لِرْ كُوْنْ اَكْرَصَاغْ اُوْ يُوْغِيْ سَاكِرْسَهٗ

جُوْ شَاذَلَقْ وَاَيْلِكْ كُوْنْ اَكْرَصُوْلْ اُوْ يُوْغِيْ

سَاكِرْسَهٗ بَرَسُوْكَوْجِيْ اُوْ جِيْدَنْ سَوِيْنَهٗ اَكْر

صَاعِ دِيرِي سَاكِرْسَه بَا مَشَاوَن اِيْلِكِرْسَه
اِكِرْصُول دِيرِي سَاكِرْسَه بِرِكْسِنْدَه اِيْلَه دُوشْمَان
اُولَه وَيَاخُود اَز جِحْ خَسْتَه لِقِ وَقَع اُولَه يِنَه
اِيْو اُولَه اِكِرْصَاع بَا لِدِرِي سَاكِرْسَه بَا يِ كَشِينَك
شَمَارِيْن قَلَه وَيَاخُود نَا كَاه اِيْلُوغَه وَخَيْرِ يَتَشَه
اِكِرْصُول بَا لِدِرِي سَاكِرْسَه شَا ذَا اُولَه وَغَايِب
اُوْجْدَن كُوْزِي اِيْدِيْن اُولَه اِكِرْصَاع بَا لِدِرِي
بِمَشَاغِي سَاكِرْسَه بَا يِلِقِ وَشَاد لِقِ بُولَه اِكِرْصَاعِ
اِيْبَاغْنِك اَز قَا سِي سَاكِرْسَه بِر اُولُو اُوْجْدَن
وَيَاخُود بِر دُولُو دَن شَاد اُولَه اِكِرْصُولِ
اِيْبَاغْنِك اَز قَا سِي سَاكِرْسَه سَفَر اِيْلِيَه وَجُوْ مَالِ

انند کینه با کبود دل خوردندش فاینگه زود در او
النه کیره بر کوهی خوردندن فایند کوزه اگر
صول ایاغندک طبای سکرسه سفراید مرادینه
ایروب کیره و کله اگر صاع ایاغندک باش بر معنی
سکرسه قول صانون الله و یا خود غایت یردن
مال الله کین اگر کنی بر معنی سکرسه بر سهل
عمر و غصه چکه و صکره راجحان بوله اگر
و جی بر معنی سکرسه جنک این قیغویه دوشه
بمادریان کلیه کرد و در جی بر معنی سکرسه
رحمت این و نعت ز یاد اوله اگر بشنی
کاسه کوزه مرادی و ارباب کمال
اوله ایاغندک جمله بر معنی سکرسه

التدریج
افندی
معدود
اصول

حما خاریز

عسکری

یا ورا بشاردن قورانه که طویل باغبانک بدین
بر معنی ساکنه جمله حاجتی زوی اوله اگر آجی
بر معنی ساکنه برایش اشلیه آندن ایلک وفاید
کون اگر او جیبی بر معنی ساکنه خسته اوله و
با خود آرده تقصیر آتی اوله اگر دوردی جی
اگر کنی مخرج و شاذ لقا حاصل اوله
اگر بیجی بر معنی ساکنه بر تصانیف کل
شاذ اولون سویه اگر اوله ایضاً حاصل
بر معنی ساکنه بر خوردن زمین سطر این معنی
و ایلک جمله از جمله الله تعالی و در اوله
مور و جیبی و وفاید بر معنی ساکنه

ایمان و تقویہ ایست
یارب اگر بندت کفر خطا کناه صادر اولاد من اندم
رجوع ایدم بشرا اولاد من بر وجه ایشلمت
لربك جلت في برى اولاد من دين اسلام قبول ایدم
عليه الصلوة والسلام سنك جانك كذبت
ديلم ايله اقرار قلم ايله قبول ایدم
ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
الایمان

امنت بالله و ملائکته و کتبه و رسله و الیوم الاخره
والقدر خوره و بشیره من الله تعالی بعز الله تعالی جمیع
کمال صفات ثله صفت ثوب و جمیع عیب و برین صفت لرون
منزه اید و کنه انا ندم و جمیع مکارینک حوا اید و کنه انا ندم
و جمیع کتابلرینک حوا اید و کنه انا ندم و جمیع بیعبر لرونک
حوا اید و کنه انا ندم و اخرت کونلرونک حوا اید و کنه انا ندم
و جمیع خبر شر الله تعالی نک دیناسیله و یار تمسیله
اولدوغنه انا ندم دینا عیز الایمان و الاسلام

ایمان اسلام بودم انکی فی محمد الصلی علیہ و آله و سلم